

19 Ianuarie 2010, nr. 434

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.933-XIV din 14.04.2000 cu privire la protecția socială specială a unor categorii de populație (art.2, 7)

(înregistrat în Parlament cu numărul 2018.2009 din 17 Decembrie 2009)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.933-XIV din 14.04.2000 cu privire la protecția socială specială a unor categorii de populație (art.2, 7).

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Transparența decizională** Pe pagina web a Parlamentului există invitația față de membrii societății civile. Cu toate acestea, nerespectarea termenelor pentru transmiterea contribuțiilor de către societatea civilă atrage concluzia că standardele de transparență decizională nu au fost respectate.
- 4. Scopul promovării proiectului.** Nota informativă prevede: "Modificările și completările la Legea nr. 933 - XIV din 14 aprilie 2000 cu privire la protecția socială specială a unor categorii de populație, sînt elaborate în conformitate cu obiectivele Programului de stabilizare și relansare economică a Republicii Moldova pentru anii 2009-2011 și Programului de eficientizare a sistemului de asistență socială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1360 din 7 decembrie 2007." Cu toate acestea, scopul principal al promovării proiectului este crearea unor economii din contul compensațiilor nominative, de care anual beneficiază tot mai multe persoane. Astfel, efectul principal al proiectului este descris în ultimul alineat din nota informativă, care prevede: "odată cu încetarea, de la 1 ianuarie 2010, a stabilirii compensațiilor nominative, economia la plata acestei prestații sociale va constitui circa 29 mln. lei/an."

Fundamentarea proiectului

- 5. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

- 6. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă** Potrivit Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, adoptată prin Hotărârea Parlamentului Nr.373-XVI din 29.12.2005, p.4.3.1., Parlamentul trebuie să respecte termenul de 15 zile lucrătoare în care societatea civilă poate transmite contribuții Parlamentului, din momentul postării proiectelor de legi pe pagina sa web. Cu toate acestea, Parlamentul a plasat acest proiect pe pagina web pe data de 21 decembrie și l-a adoptat pe data

de 29 decembrie 2009, lăsînd doar 5 zile lucrătoare, în loc de 15, la dispoziția exponenților interesați ai societății civile să ofere comentarii.

7. Suficiența argumentării. Potrivit articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă: a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, și b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui.

Analizînd conținutul notei informative, constatăm că în ea se conțin condițiile ce au impus elaborarea proiectului, se face o descriere a principalelor prevederi, a elementelor noi și se explică efectele sociale ale realizării proiectului.

8. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Proiectul și nota informativă nu conțin asemenea referințe.

9. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Proiectul va avea ca efect nu suportarea unor cheltuieli, ci acumularea unor economii. În nota informativă se face un calcul aproximativ, menționînd următoarele: "De compensații nominative beneficiază circa 256 mii persoane. Anual în acest sistem se încadrează circa 20 mii noi beneficiari. Quantumul mediu lunar al compensațiilor nominative pentru o persoană constituie 122 lei. Luînd în considerație cele menționate, odată cu încetarea, de la 1 ianuarie 2010, a stabilirii compensațiilor nominative, economia la plata acestei prestații sociale va constitui circa 29 mln. lei/an".

Evaluarea de fond a coruptibilității

10. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

11. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia rezultă prejudicierea intereselor categoriilor de persoane care, în viitor, prin efectul promovării proiectului, nu vor mai beneficia de compensații nominative, iar categoriile care vor beneficia în continuare de aceste compensații, se vor putea bucura de o listă mai scurtă a acestora, fiind reduse compensațiile stabilite conform "tarifelor și prețurilor în vigoare la serviciile comunale, la energia electrică, cărbune, lemn de foc".

Avînd în vedere deficitul bugetar actual, putem considera această prejudiciere conformă interesului public, deși autorii proiectului nu menționează expres pentru ce vor fi utilizate economiile care vor apărea prin efectul promovării proiectului.

12. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

13. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

14. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

Concluzii

Considerăm că proiectul nu este afectat de riscuri de coruptibilitate.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției